

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain väliaikaisesta muuttamisesta – toisen kotimaisen kielen kokeilu
Viite: Lausuntopyyntö 24.4.2017 / OKM/13/010/2017

Suomen yliopistot UNIFI ry kannattaa toimia, joilla voidaan lisätä ja monipuolistaa kielten opiskelua, mutta tätä ei tule tehdä toisen kotimaisen kansalliskielemme kustannuksella. Toisen kotimaisen kielen taitoa vaaditaan edelleen valtion viroissa ja korkeakouluopinnoissa. Mahdollisuus opiskella kumpaakin kansalliskieltä takaa kaikille tasavertaiset mahdollisuudet menestyä myöhemmin jatko-opinnoissa ja työmarkkinoilla. Ei ole realistista olettaa, että ruotsia koulussa opiskelemattomat hankkisivat toisen kotimaisen kielen taidon korkeakoulussa. Ilman koulupohjaa on vaikea saavuttaa tarvittavaa kielitaitoa.

Pohjoismainen yhteistyö on myös edelleen pitävä argumentti, jolla ruotsin opiskelua voidaan puolustaa. Monet suomalaiset työskentelevät ja opiskelevat muissa Pohjoismaissa, ja ruotsin perusteella on helppo oppia norjaa ja tanskaa. Tällä hetkellä erityisesti pohjoisilla alueilla Ruotsi ja Norja tarjoavat runsaasti työmahdollisuuksia monella alalla. Ruotsi on myös Suomen tärkein vientimaa, ja on monikansallisia yrityksiä, joiden kotimaa on Ruotsi tai jokin muu Pohjoismaa.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu ei ole pelkästään kielen opiskelua, vaan se auttaa ymmärtämään suomenruotsalaista kulttuuria. Ruotsin kielen taito lujittaa kansallista yhtenäisyyttä ja poistaa ennakkoluuloja toisia kieliryhmiä kohtaan. Kansalliskirjallisuutemme on kirjoitettu osin ruotsiksi, ja kansallinen kulttuurimme perustuu monin osin Ruotsin vallan aikana omaksettuihin elämäntapoihin ja arvoihin. Kielipoliittisestikin Suomi tunnetaan kielipolitiikan mallimaana ympäri maailmaa eikä tätä mainetta ole syytä vaarantaa.

Vapaaehtoistaminen ei todennäköisesti johtaisi kieltenopiskelun monipuolistumiseen. Ruotsin vapaaehtoisuus ylioppilaskirjoituksissa ei ole merkittävästi lisännyt muiden kielten kirjoittamista.

Lausunnon keskeinen sisältö:

Suomen yliopistot UNIFI ry ei kannata hallituksen esitystä, jolla mahdollistettaisiin alueelliset kokeilut kielivalikoiman laajentamiseksi ilman velvoittavaa toisen kansalliskielen opiskelua. Lapsille ja nuorille tulee taata yhtäläiset mahdollisuudet opiskella kumpaakin kansalliskiel-tämme. Tämä on sekä yksilöiden että yhteiskuntamme etu. Toisen kotimaisen kielen taidon puute vaikeuttaa kokeiluun osallistuvien lasten ja nuorten menestymistä myöhemmin jatko-opinnoissa ja työelämässä. Ruotsin kielen osaaminen tukee Suomen taloudellista ja sivistyksellistä menestymistä osana pohjoismaista yhteisöä.

Helsingissä 5. kesäkuuta 2017

Suomen yliopistot UNIFI ry, Finlands universitet UNIFI rf

Jouko Niinimäki
Puheenjohtaja

Leena Wahlfors
Toiminnanjohtaja